

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Simeon Rusu

Redacția: Piața Regele Ferdinand 12
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 1, 10 și 20 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru instituții și autorități anual . . . 200 Lei
Pentru particulari { anul întreg . . . 100 Lei
jumătate de an . . . 60 Lei
trei luni . . . 30 Lei

Regele Carol

Popoarele fără istorie sunt popoare fericite, dar cele cu istorie se bucură de prestigiu și autoritate.

Poporul nostru, intrat brusc în făgașul istoriei, după o lungă perioadă de întuneric și suferință, își trăiește azi mărețele clipe ale destinului cu calmul unei profunde înțelegeri și a unui experimentat simț politic. Legatar fericit al defunctului Stat Austro-Maghiar, după ce a trecut prin posesia vremelnică a guvernelor perindate și prin urgia vintilistă, se află astăzi în postura unei consolidări tenace, sub influența alor doi mari cărmuitori: Regele Carol II. și Iuliu Maniu.

În galeria figurilor princiare Regele Carol va ocupa desigur locul celor ce au știut să-și cucerească tronul printr-un mare act de bărbăție.

Indepărtat din mijlocul poporului din care face parte și silit să-și părăsească misiunea, a păstrat totuși contactul sufletească cu patria îndepărtată, învingând obstacolele convenției dela 4 Ianuarie și întreprinzând semețul zbor de șoimi peste munți și țări spre a descinde în mijlocul poporului ce-l aștepta. Gest măreț, care a cucerit opinia publică nu numai la noi ci în toate țările din Europa; dovadă primirea care s'a făcut Reginei Maria în Austria și Ungaria când s'a reîntors din München și declarațiile făcute de un deputat ungar în camera maghiară, salutând cu simpatie urcarea pe tron a prințului exilat.

Copilăria Regelui Carol era împletită din florile voinței spontane și scânteie energetică, făcând adânc din fiecare gest și mișcare cu o sprintenă dizinvoltură. Incipienta pătrundere monarhică se materializa în bronzul unor atitudini, cari dovedeau o prematură putere de logică, dar și un neaș caracter etnic. Regele Carol, născut și crescut pe pământ românesc, și-a însușit atât de mult firea acestui popor, încât mai întotdeauna alături de faptele sale chibzuite, izvorite din înaltă prevedere, mergea și o bună parte de impetuozitate românească. Un mare cutodian german, care făcea apoteoza noului domnitor cu o întuiție echilibrată, arăta în linii mari de construcție, firea daco-romană a prințului de origine germană, transplantat pe plaiurile Valahiei. Pentru a ilustra mai bine argumentele sale, ziaristul german ne relatează un epizod interesant, petrecut chiar sub ochii săi într-o vizită făcută la Sinaia Reginei Elisabeta. Micul prinț Carol, avea atunci o etate fragedă, dar viguroasă și hotărâtă, și avea un păr frumos blond, care făcea pe bunica lui să-și plimbe de multe ori degetele prin buclele sale. Prințul avea obiceiul să facă cadouri bătrânului Rege Carol de ziua sa onomastică. Într-o astfel de zi Regele susprins de darurile nepotului, îl întrebă, că de unde are bani să-i

Expropriările de pe Valea Gurghiului

— Dosarele tuturor comunelor se vor judeca printr'o singură hotărâre — Expertiza dlui inspector Coșei provoacă nemulțumiri — Lupta pentru interesele comunelor la Comitetul agrar —

E cunoscut cazul comunelor de pe valea Gurghiului, cari așteaptă de 7 ani încoace să li se rezoalve expropriările de păduri și pășuni comunale în fața comitetului agrar din București. După îndelungi stăruințe și căutări au fost găsite acum un an dosarele acestor cauze și pregătindu-li-se memoriile comunelor, s'a cerut dela comitetul agrar să se judece cât mai curând afacerea, ca să poată intra odată comunele în drepturile lor. Judecarea cauzelor totuși a întârziat, fiind interesat aici Statul, care are fabrică la Ierbuș. Mai departe „Casa pădurilor” ar vrea cu totdinadinsul să scape cât mai multă pădure de la expropriere. La vremea sa expropriările nu s'au făcut de-odată așa că și din această pricină s'au ivit încurcături mari, cari anevoie se pot limpezi. Urmarea acestor stări de lucruri a fost că prin hotărârea No. 1571/1930 a comitetului agrar din 5 Martie 1930 s'a îndrumat dl inspector general Coșei din Cluj să facă o expertiză a tuturor cauzelor agrare de pe valea Gurghiului.

Împotriva acestei hotărâri s'au făcut proteste și dl ministru al agriculturii a fost rugat dela tribuna parlamentului să binevoiască a se întrepune în favorul comunelor. Îndrumările dlui ministru au avut rezultat într'atâta, că facerea expertizei a fost grăbită și la sfârșitul lunii Iunie a. c. dl Coșei a prezentat raportul său cu No. 2462/1930 comitetului agrar. Conținutul expertizei pare că îngreunează și mai mult jude-

care cauzelor agrare. Este adevărat, că se propune spre expropriere din domeniul Statului întinderea de 16.077 jughere, dar întinderea aceasta este insuficientă pentru satisfacerea intereselor comunelor. Mai este și lucrul slab acela, că dl Coșei nu s'a dus în persoană să vadă lucrurile și nici n'a înștiințat comunele să iee parte la facerea propunerilor de expropriere, nici măcar pe dl prefect al județului nu l'a încunoștințat.

Între asemenea împrejurări este vădit, că dl Puksa trimisul dlui Coșei care la rândul său s'a folosit de alți trimiși silvici nu a putut să iasă bine, ceea ce ușor se poate vedea din tabloul propunerilor ce dăm la vale.

Propus spre expropriere:

Gurghiu 200 jug. pășune, 412 jug. pădure. Cașva — Giăjărie 685 jug. păd. Comori 250 jug. păș., 88 jug. păd. Ibănești 1457 jug. păș., 1448 jug. păd. Orșova 237 jug. păș., 393 jug. păd. Hodac 1595 jug. păș., 877 jug. păd. Jabenifa 68 jug. păș., 23 jug. păd. Adrian 348 jug. păș., 219 jug. păd. Solovăstru 447 jug. păș., 563 jug. păd. Beica de jos 364 jug. păș., 158 jug. păd. Beica de sus 245 jug. păș., 245 jug. păd. Căcuci 177 jug. păș., 159 jug. păd., Nădășa 305 jug. păd. Hăbici 480 jug. păd. Șerbeni 296 jug. păș., 638 jug. păd. Sănmihai 257 jug. păș., 480 jug. păd. Chiherul de sus — Chiherul de jos 553 jug. păd. Urșiu de sus 366 jug. păș., 570 jug. păd. Urșiu de jos 378 jug. păș., 656 jug. păd. Petrilaca — Teieac 55 jug. păș., 185 jug. păș. Petelea — Iernuteni 900 jug. păș. Apalină — Erimitul —

Expertiza ajunsă odată la comitetul agrar era să fie adusă în ședință și cine știe cum eșeau comunele, dacă nu s'ar fi îngrijit incredințașii ținutului să urmărească din pas în pas judecarea acestor cauze agrare. Dl prefect Dr. Ioan Vescan s'a plâns din vreme cătră ministerul de agricultură, că expertiza nu poate rămânea așa fiindcă s'a făcut fără cunoștința părților interesate. Deasemenea dl deputat Dr. Alexandru Ceușianu cercetând întregul dosar a putut să facă la vreme întâmpinarea cuvenită la minister, ca să li se dea comunelor puțința să se apere împotriva expertizei făcute de cătră Casa pădurilor. Un nou memoriu foarte documentat din partea prefectului județului a avut darul să convingă, chiar și comitetul agrar, că judecarea cauzelor agrare nu se poate săvârși până ce nu se ascultă și părerea comunelor așa că s'a dat amânare până la toamnă.

Ne facem datorița către comunele noastre de pe valea Gurghiului să le aducem toate acestea la cunoștință, amintindu-le că partidul național-țărănesc și conducătorii sai totdeauna s'au străduit să împlinească pe cât cu puțință cererile comunelor. Și de astă dată să se întoarcă cu toată încrederea către conducătorii aceștia, să continue lupta pentru apărarea drepturilor comunelor și avem toată nădejdea, că comitetul agrar va da ascultare plângerilor drepte și va termina lucrările agrare, întârziate prea mult, spre mulțumire tuturor.

cumpere cadouri. Prințul îi răspunde că nu-i trebuie bani de oarece comercianții îl cunosc și-i dau pe cont. Regele răsă zicând Reginei Elisabeta: „Vezi, aceasta e român veritabil, face cadouri pe cari le cumpără fără să le plătească”.

Regele Carol a rămas acelaș român veritabil cu firea nedeslăpă de inima acestui popor, care bătea furtunos pentru el și care îi urmărește activitatea cu emoții profunde și cu admirație nețărmurită. Actele sale sunt acte izvorite din măruntaele ereditare ale munților noștri și ale pădurilor verzi, iar admirabilul său simț politic este o moștenire atavică lăsată prin testamentul însușirilor domnești de Ștefan cel Mare, și înjocate în sângele celui care și-a inaugurat domnia cu o faptă plină de curaj. Nu trebuie să uităm însă că cel care a dat cel mai mare ajutor Regelui, și care parte a deveni cel mai întinț sfetnic al său, este Iuliu Maniu.

În articolul viitor vom analiza trăsăturile principale ale acestui al doilea mare conducător, care a înlezuit reînnoirea țării. Ionel Neamțu

TUBERCULOZA

Ce trebuie să știm despre tuberculoză sau oftică.

Dr. E. Nicoară

(Urmare din No. 13, anul VI.)

XIV.

Înainte de toate lapte, cafea cu lapte (1 kg. lapte la zi), lapte prins, lapte bătut, numai atât cât satură bolnavul. Apoi carne de vițel, pasăre, vânat, de porc. Carnea afumată se mistue greu, deci să nu dăm bolnavilor. Pâine, prăjituri, legume, poame proaspete, miere. Dacă bolnavul are diaree să nu folosească lapte, nici poame multe, chiar nici apă multă.

Băuturile alcoolice nu sunt folositoare, luate în măsură mai mare sunt chiar stricacioase.

Dacă bolnavul este obișnuit poate bea puțin vin (2 deciltri sau 1/2 kg. bere la zi.

Vinarsurile sunt oprite pentru tuberculoși.

CURA DE MEDICAMENTE

Până astăzi nu avem nici un medicament, care ar vindeca tuberculoza, dar avem numeroase doctorii, cari întăresc corpul și-l ajută în lupta lui contra boalei.

Aceste medicamente sunt multe la număr și le prescrie medicul după trebuință. Le amintim mai mult pentru a întregi și din acest punct lucrarea de față.

Untura de pește conține multă hrană, dar are un gust neplăcut și nu o pot suporta bolnavii. Se poate lua mai ales în timp de iarnă.

Arsenicul se poate lua în formă de pilule, picături și injecții, care întărește corpul și formează sânge nou.

Jodul se întrebunțează mai nou în tuberculoză, la formele

